

כתובות ו

משה שווערד

1. חתם סופר מסכת כתובות דף ו עמוד א

וסימנך אלו מקילין לעצמן ואלו מקילין לעצמן פירש"י דבי רב שצריכי' לעשות כדברי רבן אומר' שרבן התיר ונהרדעא שעושין כשמואל רבן וכו' נזהר בלשונו דבי רב שהם תלמידים שצריכי' על כרחם לעשות כחומרא דרבם ואסור להם לסמוך על הוראת אחר. אם לא שיגדלו ויכריעו מדעת עצמן דלא כוותי' דבכי האי גונא הלכה כבתראי. אבל זולת זה צריכי' לעשות כהוראתו עיי' מ"ש והאריך מהריעב"ץ בתשובה חלק א'. משא"כ נהרדעא שלא היו תלמידיו הלומדי' לפניו ממש. אלא אתר' דשמואל ואנשי מקומו היו ואם יבוא לשם מורה אחר יכולים ומחוייבים לשנות כדעת השופט אשר יהי' בימי' ההם ע"כ לא כ' רש"י שצריכים לעשות כוותי' אלא העושים כשמואל וק"ל. ודע דתלמידי דרב סתמן היו בני ארץ ישראל כמ"ש תוס' בשבת ט' ע"ב ד"ה האילן וכו' ואותן היו בקיא' בהט' ונהרדעא אנשי עירו דשמואל בבלי הי' ולא בקיא' בהט' ויש לעיין בזה: [מהדו"ק]

2. תוספות מסכת כתובות דף ו עמוד א

האי מסוכרייתא דנזייתא אסור להדוקה כו' - פירש בקונטרס וכן ר"ח ובערוך בחד לישנא וכן בסדר תנאים ואמוראים דאסור משום סחיטה וקשה לר"ת דהא סחיטה משום ליבון ולא שייכא בשאר משקים דכל דבר המלכלך את בולעו כגון יין ושכר ושמן לא שייך ליבון בסחיטתו אלא דוקא במים וראיה לדבר מדלא גזרינן בהו שמא יסחוט כמו גבי מים כדאמרינן באלו קשרים (שבת דף ק"ג): היה מהלך בשבת ופגע באמת המים כו' היכי ליעביד ליבנות במיא אתי לידי סחיטה ותניא נמי בפרק חבית (שם דף קמז: ושם) ומסתפק באלונטית ולא יביאה בידו ומפרש בגמ' דאתי לידי סחיטה ובפ"ב דביצה (דף יח. ושם) אומר דלכ"ע אין מטבילין את הכלים ומפרש בגמרא גזירה משום סחיטה ואילו בפרק תולין (שבת דף קלט: ושם) תנן מסננין את היין בסודרין אלמא לגבי יין לא גזרינן משום סחיטה ובריש המביא (ביצה דף ל.) נמי קאמר ליפרוס סודרא עליה ולא קאמר אתי לידי סחיטה והיינו משום דלא שייך ליבון אלא גבי מים והא דאמרינן בפרק מפנין (שבת דף קכח:) אם היתה צריכה שמן חבירתה מביאה לה בשערה ופריך והא אתי לידי סחיטה ומשני אין סחיטה בשער משמע דשייך סחיטה בשמן וכן בפ' נוטל (שם דף קמג.) ספוג אם יש לו בית אחיזה מקנחין בו ואם לאו אין מקנחין בו משום דאתי לידי סחיטת שמן הנבלע בו ההיא סחיטה אור"ת דהויא משום מפרק ואסורה כמו סחיטת זיתים וענבים והכא אומר ר"ת דליכא למימר דאסור משום מפרק כיון שהנסחט הולך לאיבוד אע"ג דהוי פסיק רישיה וכן פירש בערוך דכל פסיק רישיה דלא ניחא ליה שרי ועיקר ראייתו מפרק כל התדיר (זבחים דף צא: ושם) אליבא דר"ש מזלפין יין על גבי האישים אע"ג דפסיק רישיה הוא דודאי מכבה הוא כיון דלא ניחא ליה בהאי כיבוי שרי ועוד מייתי ראייה מלולב הגזול (סוכה דף לג: ושם) דקאמר ר"א בר"ש ממעטים ענבים ב"ט פ"י ענבי הדס ופריך והא מתקן מנא ומוקים לה במתכוון לאכילה סבר לה כאבוחו ופריך והא מודה ר"ש בפסיק רישיה כו' ומשני לא צריכא דאית ליה הושענא אחריתי אלמא כיון דלא ניחא ליה ולא חייש בהאי תיקון שרי אע"ג דפסיק רישיה הוא ונראה לר"י דלא קשה מידי דאיכא למימר דאסור לסחוט בשאר משקה משום ליבון כמו במים ומ"מ לא חיישינן בהו שמא יסחוט כיון שהטעם והריח נשארים בבגדים ומעט היה נהנה בסחיטתו ומצינן למימר נמי דאסור משום מפרק ואף ע"ג דהוי פסיק רישיה דלא ניחא ליה אסור לכתחילה לר"ש כמו במלאכה שאינה צריכה לגופה וראיות הערוך אינן ראיות דהיא דמתיר ר"ש זלזף יין על גבי האישים איכא למימר דמצוה שאני וכן ההיא דאית ליה הושענא אחריתי איכא למימר דשרי משום מצוה א"נ הכי פ"י והא פסיק רישיה הוא דאית ליה הושענא אחריתי והואיל וכן שרי לר"ש דשמא לא יצטרך לה ונמצא שלא תיקן כלי והלכך לאו פסיק רישיה הוא אבל לר"י אסור דשמא יצטרך לה ואגלאי מילתא דכלי עבד ועל פ"י הערוך קשה דתנן בפרק שמונה שרצים (שבת דף קז.) המפיס מורסא בשבת אם לעשות לה פה חייב ואם להוציא ממנה ליה פטור ודוקא משום צערא פטור ומותר אבל אי לאו משום צערא היה אסור אע"ג דלא ניחא ליה בפה כלל דאי ניחא ליה מן הפה כי לא מתכוין נמי חייב וכן מחט של יד ליטול בה את הקוף דשרי משום צערא אבל אי לאו הכי אסור אע"ג דלא ניחא ליה כלל אבל קצת קשה אי פסיק רישיה דלא ניחא ליה אסור אמאי קאמר רב בפרק חבית (שם קמה.) כבשים שסחטן לגופן פטור ומותר הואיל וא"צ למים היוצאין והשתא אע"ג דא"צ היה להיות אסור ואור"י דמצינן למימר דדוקא כבשים שרי דהוי הנסחט מהם כמו אוכלא דאיפרת ואין שם משקה עליו כדאמרינן דאפי' למימיהם פטור אבל אסור ועוד י"ל דכל דבר שאדם עושה במזיד לא שייך למימר שמא יסחוט דסברא הוא כיון דלדעת כן הוא עושה ולהכי גבי מסננין את היין לא חיישינן שמא יסחוט ואתיא שפיר האי דנדה מערמת וטובלת בבגדיה (ביצה דף יח.) וכן בפ"ח דיומא (דף עז: ושם) ההולך להקביל פני רבו עובר עד צוארו במים ולא גזרינן שמא יסחוט לפי שלדעת כן הוא עושה ועוד איכא למימר התם דמצוה שאני ובערוך פירש לשון אחר מסוכרייתא דנזייתא סתימת גיגית של שכר אסור להדוקה דשמא תבטל הסתימה אצל הגיגית ויעשה כלי בשבת ואין נראה לר"י דהיכי דמי דאם בדעתו לבטל שם בשעת הנחה מאי פסיק רישיה שייך כאן מיד הוא עושה כלי דמתכוין לעשותו ואם אין בדעתו לבטלה שם א"כ לא הוי פסיק רישיה שיעשנה כלי וי"ל בדוחק שהוא מתכוין לבטלה ואינו מתכוין לעשות כלי ושייך ביה פסיק רישיה הואיל ואינו מתכוין לגמרי לעשות כלי.

3. ספר קובץ שעורים ח"א - מסכת כתובות דף ו/א

יח) דף ו'. תוד"ה האי מסוכרייתא דנזייתא וכו'. במחלוקת הערוך ותוס' בפס"ר דלא ניחא ליה, לכאורה נראה טעם מחלוקת זו דתלוי בטעמא דמודה ר"ש בפס"ר, דיש לפרש בזה שני טעמים, א) כגון בנזיר חופף אבל לא סורק דסריקה היא פס"ר, ד"ל כיון שידוע דבסיקתו יתלוש שערות מיקרי מכוין לתלישה, אבל היכא דלא ניחא ליה ע"כ אינו מכוין, ב) כיון דסריקה היא פס"ר לתלישה נמצא דתלישה בכלל סריקה, וסגי במה שמכוין לסריקה אף שאינו מכוין לתלישה דהתלישה נכללת בהסריקה, וא"כ אפילו לא ניחא ליה בתלישה אין לפוטרו משום אינו מתכוין דהא מתכוין לסריקה ותלישה בכלל סריקה כיון דא"ל לזו בלא זו, והיינו דא"צ כונה לגוף המלאכה אלא סגי במה שמתכוין להמעשה שהמלאכה נכללת בה בהכרח, ולפי"ז הדבר פשוט, דלישיטה זאת אסור מדאורייתא בכלל האיסורין לבד משבת דאין חילוק בין ניחא ליה ללא ניחא ליה, וקשה מ"ש בתוס' לדחות ראית הערוך ממזלפין יין ע"ג האישים דמצוה שאני, וכיון דאסור מדאורייתא מה כחה של המצוה להתיר האיסור, ואי נימא דעדל"ת, א"כ גם

לר"י יהא מותר, ובגמ' תלי לה בפלוגתא דר"י ור"ש וצ"ע, וע"כ מוכח דגם להחולקים על הערוך שרי מדאורייתא בלא ניהא ליה אלא דס"ל דמדרבנן מיהא אסור, וקשה היכן מצאו איסור דרבנן בזה, ואפשר דראיתם היא ממפיס מורסא שהביאו בתוס':

4. הרא"ש על שבת פרק ארבעה עשר - סימן ט

[דף קי ע"ב] תניא מנין לסירוס באדם שהוא אסור ובארצכם לא תעשו בכס לא תעשו. ואפילו מסרס אחר מסרס חייב דאמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן [דף קיא ע"א] הכל מודים במחמץ אחר מחמץ שהוא חייב שנאמר לא תאפה חמץ ולא תעשה חמץ. במסרס אחר מסרס שהוא חייב שנאמר ובארצכם לא תעשו ומתוך וכתות ונתוק וכתות את על כרות חייב על נתוק לא כל שכן אלא להביא נתוק אחר כרות שהוא חייב. בשאלות דרב אחאי כתוב אסור לשנות סמא דמעלי לגופא ומיעקר משום דכתיב ובארצכם לא תעשו קרי ביה לא תיעשו. ודוקא לרבי יהודה הוא דאסור דאית ליה דבר שאין מתכוין אסור. אבל לרבי שמעון מותר כיון שאין מתכוין לסירוס אלא לרפואה. והא דקי"ל כרבי שמעון דאמר דבר שאין מתכוין מותר הני מילי במילי דשבת אבל בכל התורה כולה קי"ל כרבי יהודה דדבר שאין מתכוין אסור. ואין דבריו נראין בזה דבכל התורה קי"ל כר' שמעון כדמשמע לעיל פרק המוציא (דף פא ע"ב) גבי נזיר חופף ומפספס דמינה פסיק רבי יוחנן הלכה כר' שמעון כסתם משנה וכן בפ' כל פסולי המוקדשין (בכורות דף לד.) עלה דאין מקזין דם לבכור דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי שמעון ופריך אהייא אילמא רבי שמעון דמתני' עד השתא לא אשמעינן שמואל דהלכה כרבי שמעון והאמר רב חייא בר אשי כו' ומאי פריך אע"ג דאשמעינן שמואל הלכה כרבי שמעון בשבת אכתי איצטריך לאשמעינן בעלמא. אלא ודאי אין חילוק בין שבת לשאר איסורין. והיכא דשתי סמא לרפואה ומיעקר אסור אפילו לר' שמעון דמודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות. ולא שייכי כאן דברי בעל הערוך דאמר לא אסור רבי שמעון פסיק רישיה אלא היכא דניחא ליה. דהיינו דוקא לענין שבת דבעינן מלאכת מחשבת אבל בשאר איסורים לא בעינן דניחא ליה מדפריך הש"ס בפרק כל התדיר (זבחים דף צא ע"ב) גבי המתנדב יין מזלפו על גבי האישים והא קמכבה אע"ג דלא ניחא ליה כבוי. ועוד מסיק בשאלות מהו לסרוסי כלבא וכל דבר טמא מי אמרינן בבהמה טהורה דוקא איירי קרא דחזי לקרבן או דלמא לענין עשיית סירוס לא שנא. ת"ש שאלו את בן זומא מהו לסרוסי כלבא אמר להו כתיב ובארצכם לא תעשו מכדי חובת הגוף היא מה לי בארץ מה לי בחוצה לארץ אלא האי בארץ לכל אשר בארץ.

5. שו"ע אורח חיים - סימן שטז

(ג) כל שבמינו נצוד, חייב עליו; אין במינו נצוד, פטור אבל אסור. הלכך, זבובים אע"פ שאין במינו נצוד, אסור לצודן: הגה - ולכן יש ליהדר שלא לסגור תיבה קטנה, או לסתום כלים שזבובים בו בשבת, דהוי פסיק רישיה שיצודו שם (בה"ת ומרדכי ס"פ כירה ואגור). ויש מקילין במקום שאם יפתח הכלי ליטלם משם, יברחו:
(ד) פורסין מחצלת ע"ג הכוורת, (מקום שמתכנסים בו הדבורים לעשות דבש), ובלבד שלא יכוין לצוד, וגם הוא בענין שאינו מוכרח שיהיו נצודים, כי היכי דלא להוי פסיק רישיה:

6. ביאור הלכה סימן שטז ד"ה ולכן

ולכן יש ליהדר - הנה הט"ז חידש כאן דבר חדש בענין פסיק רישא והוא דכשם דהיכא דמספקא לן אם יעשה האיסור או לא אמרינן דבר שאינו מתכוין מותר לר"ש כגון בגרירת מטה כסא וספסל דספק הוא אם יעשה חריץ ע"י הגרירה כמו כן ה"ה היכא דמספקא לן אם יש איסור בהמעשה שעושה והוא אינו מתכוין להאיסור נמי מותר לר"ש ולכן מותר בנעילת התיבה דשמא אין בה עתה זבובים ולולא דבריו הסברא להיפוך דאם האיסור יעשה בודאי ע"י המעשה [היינו הנעילה] אך ספק הוא אם יש כאן איסור [היינו דבר הניצוד] הו"ל ספיקא דאורייתא ושם בגרירא שאני דמספקא לן על דבר אחר היינו החריץ הנסבב ע"י פעולתו ולכך מותר דבר שאינו מתכוין דאפשר שלא יעשה החריץ משא"כ בענינו דספק הוא על עצם הנעילה אם יש בזה מעשה צידה הוי כשאר ספיקא דאורייתא [ומצאתי בחידושי רע"א ביו"ד סימן פ"ז ס"ו בהג"ה שמצדד ג"כ מתחלה כסברתנו]. ולכאורה יש להביא ראיה להט"ז מתוספות כתובות ו' דהביאו מתחלה ראיה לשיטת הערוך דפ"ר דלא ניחא ליה מותר מהא דסוכה ל"ג דמעטין ענבי הסס כיו"ט ופריך והא מתקן מנא [היינו שמכשיר ההדס לצאת בן] ומשני כגון שלקטן לאכילה ודבר שאין מתכוין מותר ופריך והא פסיק רישא הוא ומשני כגון דא"ל הושענא אחריתא אלמא כיון דלא ניחא ליה בהאי תקון שרי ודחו התוספות וכן האור זרוע בהלכות שבת ס"ג נ"ט ח"ל הו"ל ואלו הושענא אחריתא שרי אפילו לר"ש דשמא לעולם לא יהא צריך לשניה ואשתכח דלא תקן כלי ולא פסיק רישא הוא אבל לר"י אסור דשמא יצטרך לה ואגלאי מלתא דכלי עבד עכ"ל הרי מוכח דגם בספק אם יש על הפעולה הזו גופא איסור ג"כ הוא בכלל דבר שא"מ דמותר לר"ש ויש לדחות דשם עכ"פ תלוי הדבר בענין דלהבא שמא יצטרך לה ויהיה תקון למפרע ע"י המיעוט ההו או לא יצטרך ולא יהיה תקון ודמי קצת להאי דגרירת כסא וספסל דספק הוא אם יעשה חריץ ע"י גרירתו או לא אבל בענינו אנו דנין על הפעולה שעושה עכשיו והדבר תלוי בספק דלשעבר אם עושה בזה מעשה איסור דהיינו אם יש שם דבר הניצוד או לא הו"ל כשאר ספיקא ובענינו לענין זבובים אין נ"מ בזה דהכא בלא"ה אינו אלא איסור דרבנן דהו"ל דבר שאין במינו ניצוד וא"כ הוא ספיקא דרבנן ונ"מ בעלמא היכא דהוא ספיקא דאורייתא כגון שרוצה לנעול הדלת ומספקא ליה אם יש שם צבי וכדומה שנכנס מתחלה לתוכו אפשר דהוא בכלל ספיקא דאורייתא אף שאינו מכין להצידה. אכן מצאתי ראיה לדברי הט"ז מדברי הרמב"ן במלחמות פרק כירה גבי המיחם שפינהו וכו' ומקשה הגמרא הלא מצרף וקאמר ר"ש היא דאמר דבר שאין מתכוין מותר והקשו הראשונים הא מודה ר"ש בפסיק רישא ותיריך הרמב"ן דלהכי אינו אסור לשפוך מים למיחם ולא חיישין למצרף דשמא לא הגיע לצירוף אע"פ שנתחמם הרבה שהמים מנעו אותו ושמא כבר נצטרפה ע"י שכן תירץ המאירי שם הרי דגם דבר התלוי בספק דלשעבר ג"כ אמרינן דבר שאינו מתכוין מותר כדברי הט"ז ואל"ל דטעם הרמב"ן משום ספק ספיקא דא"כ אמאי אצטריך הגמרא לומר דר"ש היא אפילו לר"י היא מותר אלא ע"כ דס"ל להגמרא דזה לא נכנס בכלל ספק ספיקא ומ"מ מותר בזה כשאינו מתכוין וע"כ כדברי הט"ז הנ"ל:

7. שו"ע אורח חיים - סימן שכ

(יח) חבית שפקקו בפקק של פשתן לסתום נקב שבדפנה שמוציאין בו היין, [1] יש מי שמתיר אע"פ שא"א שלא יסחוט, והוא שלא יהא תחתיו כלי; דכיון שאינו נהנה בסחיטה זו, הוי פסיק רישא (פי' איסור נמשך בהכרח מדבר מה כמו המות הנמשך בהכרח מהתזת הראש) דלא ניחא ליה, ומותר. [2] וחלקו עליו, ואמרו דאע"ג דלא ניחא ליה, כיון דפסיק רישא הוא, אסור. והעולם נוהגים היתר בדבר, ויש ללמד עליהם זכות, דכיון שהברזא ארוכה חוץ לנעורת ואין יד מגעת לנעורת, מותר מידי דהוי אספוג (פירש הערוך ספוג הוא על ראש דג אחד גדול שבים, ובשעה שמרים ראשו להסתכל בעולם יורד אותו הספוג על עיניו ואינו רואה כלום ולולי זה לא היתה ספינה נצולת מפניו) שיש לו בית אחיזה; ולפי שאין טענה זו חזקה, ויש לגמגם בה, טוב להנהיגם שלא יהא כלי תחת החבית בשעה שפוקקים הנקב (וע"ל ס"י ש"א עוד מדיני סחיטה):

8. חידושי הרישב"א מסכת כתובות דף ו עמוד א

לעולם רב כרבי יהודה סבירא ליה לההיא לישנא דאמר דם מפקד פקיד מקלקל הוא אצל הפתח ולהך לישנא דאמר דם חברי מחבר מקלקל בחבורה הוא. ואיכא למידק וכי דרב אדרב קשיא דשמואל אדשמואל לא קשיא והא אסר שמואל אליבא דרב ואיהו אמר הלכה כר"ש, וי"ל [דניחא ליה למיפרך מדרב אדרב] מלמפרך לשמואל אליבא דבי רב משום דאינהו לא בקיאי במילי דשמואל, ולמאי דפרקינן דבי רב מפריק נמי דשמואל דלהאי לישנא דאמרת דם חברי לחבר לדם הוא צריך, דאפי' תימא מקלקל בחבורה הוא הא סבר רבי שמעון מקלקל בחבורה חיב.

9. שערים מצויינים בהלכה

חתן פטור מקריאת שמע. כתב הרמב"ם (ק"ש ריש פ"ד) חתן שנשא בתולה פטור מקרי"ש. ובכ"מ כתב בשם רבינו מנוח דדוקא בלילות שמתיוחד עמה פטור, ומדברי הרמב"ם משמע שפטור בין בלילה בין ביום. וכ"כ הטור (או"ח סי' ע). ובהג"מ כתב, דאפי' מק"ש של יום פטור, וכן דעת התוס', וכן משמע מגמ' סוכה (כה:): דפטור מן התפילין, וזהו ביום. ואפשר דמש"כ בהג"מ שכן דעת התוס', כוונתו לתוס' ר"י החסיד במס' ברכות (טז. ד"ה חתן). ובשו"ע (או"ח סי' ע ס"ג) כתב, הכונס את הבתולה פטור מק"ש ג' ימים אם לא עשה מעשה, מפני שהוא טרוד טרדת מצוה, והנ"מ בזמן הראשונים, אבל עכשיו שגם שאר בני אדם אינם מכוונים כראוי גם הכונס את הבתולה יקרא. ומשמע דפטור אפי' ביום. ועי' בתוס' יו"ט (ברכות פ"ב מ"ה) שהביא

ראי' דהרע"ב סובר כסברת רבינו מנוח, שכתב (שם ד"ה אם לא) דאם לא בעל פטור עד מוצש"ק שהוא ד' לילות, ומנינא למה לי, אלא ללמדך דבד' לילות הוא שפטור אבל לא בימים. ובגלויני הש"ס להגר"ע (ברכות שם) ציין לס' הפרדס לרש"י, דהא דתני פטור מק"ש היינו ק"ש שעל המטה. ועי' בתוס' רעק"א דאם היא נדה בודאי חיב בק"ש, דכיון דאסור למיבעל לא טריד.

10. שו"ע אורח חיים - סימן ע

(ג) הכונס את הבתולה פטור מק"ש ג' ימים אם לא עשה מעשה, מפני שהוא טרוד טרדת מצוה. והני מילי בזמן הראשונים, אבל עכשיו שגם שאר בני אדם אינם מכוונים כראוי, גם הכונס את הבתולה קורא: הגה - וע"ל סי' צ"ט אם שכור יקרא ק"ש:

11. ספר אילת השחר [שם ו:]

עוד יש לציין כיון דלקרוא ק"ש כמו שאנחנו קורין חייבים ח"כ למה צימני הז"ל לא כ"י מחייב לקרית ק"ש כדרך שאנו קוראים וילא מיכת ידו חובת ק"ש.

12. חידושי הרישב"א מסכת כתובות דף ו עמוד ב

חוץ מן התפילין. אין למדין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהם חוץ. שהרי הוא פטור מן התורה כדילפינן התם (מו"ק שם) מדכתיב האנק דום, דנילף מיחזקאל שלא היה אבל גמור ואסור בתלמוד תורה כש"כ לאבלים בעלמא, דקולא דאבלות לא ילפינן מיחזקאל אבל לחומרא דאבלות ילפינן מיניה בכש"כ.

13. תוספות מסכת כתובות דף ו עמוד ב

חוץ מן התפילין שנאמר בהן פאר - ואמרינן בפרק בתרא דמועד קטן (דף טו.) מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל פאריך חבוש עליך מכלל דלעלמא אסור ובקונטרס דפי' שנאמר בהן פאר ואבל מעולל בעפר קרנו וראשו היינו ליתן טעם דלא נילף שאר מצות מתפילין וא"ת ומאי שנא לגבי תפילין אמרינן דדוקא ליחזקאל נאמר ולא לשאר אבלים וגבי תלמוד תורה ילפינן שאר אבלים מיחזקאל דאמרינן (שם) אבל אסור בתלמוד תורה מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל האנק דום ויש לומר דלאסור גמרינן דמדאסר רחמנא ליחזקאל לכ"ע נמי אסור אבל להתיר לא גמרינן דליה לחודיה למשרי אתא.

14. חידושי הרישב"א מסכת כתובות דף ו עמוד ב

ואביי התם נמי בטרדא פליגי. פי' דלכ"ע אסור לבעול בתחלה בשבת אלא דמר סבר טרדא דלא מצי בעיל טרדא ומר סבר לא הוי טרדא, וא"ת ולמאן דסבר טרדא היא תיקשי ליה אבל וספינה, וי"ל דשאני התם דטריד טרדא דרשות לגמרי משא"כ בזו דנהי דלא טריד במצוה ממש, המצוה גורמת טרדתו, והלכתא כרבא דטרדא דלאו במעשה מצוה לא חשיבא טרדא לפוטרו מק"ש.

15. שיטה מקובצת מסכת כתובות דף ו/ו

וקשה אמאי לא אייתי רבא אינך תנאי דבסמוך דאמרינן והני תנאי כהני תנאי כו' דפליגי בהכין בהדיא ולא הוה מצי אביי למידחי כללו...[ע"ש משתירק]... בשיטה ישנה מצאתי וז"ל והני תנאי כהני תנאי. אם תאמר אמאי לא אייתי רבא הני תנאי לראיה דבעילת ערב שבת תחלה תנאי היא ולא הוה אביי מצי למידחי דבטירדא דלא מצי בעיל פליגי ויש לומר רבא נתכוון להביא תנאי מהלכות פטור ק"ש דחתן משום דהוי שקלו וטרו במשנה דחתן פטור מק"ש כו' ע"כ:

16. תוספות מסכת כתובות דף ו עמוד ב

רוב בקיאיין הן - וכל חד וחד מספקינן ליה ברוב וכולם מותרים משמע הכא דרובן בקיאיין בהטייה וא"ת דאמרינן בפ"ב דחגיגה (דף יד: ושם) בתולה שעברה מהו לכהונה כגון שבדקה על פי חבית ולא היה ריחה נודף מי חיישינן לדשמואל דאמר יכולני לבעול כמה בעילות בלא דם או דלמא באמבטי עברה ומסיק דשמואל לא שכיח ובפרק בתרא דנדה (דף סד: ושם) נמי קאמר שאני שמואל דרב גובריה הוא והא אמרינן הכא דרוב בקיאיין הן וי"ל דשמואל היה יכול לבעול בעילה גמורה שאשה מתעברת בו בלא דם אבל בהטייה אין אשה מתעברת ולהכי בההיא דחגיגה ליכא למיחש בהטייה אלא לדשמואל.

17. ריטב"א על מסכת כתובות דף ו/ו

ורש"י פי' רוב בקיאים הם הלכך סתמא לא פסיק רישיה ונראה לי לפי פשיטא מן הלשון הזה שלכל אדם התירו אפי' למי שאינו בקי במעשה כיון שהרוב בקיאיין יש לומר שאפשר ובדרך ר"ת ז"ל. אבל ממה שפירש בסמוך גבי שושביני' למה נראה שהוא סובר בקיאיין ממש קאמר שבקיאיין לבעול בלא דם וכפי פשוטו של לשון שפי' לעיל דכיון שרוב בקיאיין תולין סתם כל אדם שהוא מן הרוב ולפיכך אמר שהוא מותר לבעול ולא חשו למעוטי אבל אין לפרש כי מן הטעם שכת' לעיל:

18. ספר ל"ט מלאכות

Section 3/Chapter III(B)/a)

a-1) Removing a splinter

Removing a splinter embedded in one's skin is not a form of Refuah because it is not a cure, but merely the removal of an outside affliction. One may therefore remove a splinter on Shabbos⁸⁰ (even if bleeding may occur - see SECTION TWO, Chapter II; B "Davar Sh'aino Miskavain"). If the splinter is very painful, it may be removed even if doing so will definitely cause bleeding (see also Shoc!ait, C/d).

a-2) Removing an insect sting

Removing an insect sting is not a form of Refuah because (as explained above with splinters - see a-1), it is not a form of cure, but merely the extraction of an outside affliction. One may therefore remove it on Shabbos.⁸¹

One may also rinse the sore area with diluted vinegar, lemon juice, or ice water to prevent irritation, because this minor procedure does not convey the appearance of Refuah.⁸²

However, one may not soak the area in water or solution, because doing so is an overt form of therapy.⁸³

a-3) Puncturing an abscess boil or pus-pimple

The Talmud states clearly that, in circumstances where one is suffering substantial pain, it is permitted to puncture an abscess to drain the pus or fluids to relieve the pressure.⁸⁴ This is permitted even if the individual is not ill as a result and would not be permitted to take any medications for the same condition (i.e. he does not qualify for any of the exemptions to Refuah).⁸⁵

Puncturing the abscess is not a form of Refuah because it merely eradicates the painful pressure (by discharging the pus) but does not involve any medical change in the body.⁸⁶

a-4) Stanching bleeding

Halting bleeding is not a form of Refuah and is permitted for any wound, even if the person with the wound is neither in danger, nor suffering great pain.⁸⁷

Accordingly, one may apply a styptic powder to a bleeding wound to stop the bleeding.⁸⁸